

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)
دانشکده پرستاری و مامایی
گروه پرستاری سلامت جامعه

نام درس: روش های آموزش به فرد، خانواده و جامعه	شماره درس: ۱۴۱۰۵۹۱۰۶
تعداد و نوع واحد: ۱ واحد نظری ، ۱ واحد بالینی	
پیشنیاز: ندارد	
رشته تحصیلی: پرستاری سلامت جامعه	
مقطع تحصیلی دانشجویان: ارشد پرستاری	نیمسال تحصیلی: اول ۹۶-۹۷
محل برگزاری: دانشکده پرستاری مامایی	روز تشکیل کلاس: دوشنبه ها
نام مدرس: دکتر محمد حسن صاحبی حق	زمان ارائه درس: ۸-۱۲
	محل ارائه درس: کلاس ۱۰

هدف کلی درس: تسلط بر دانش و کسب مهارت های آموزش و برنامه ریزی آموزشی به منظور طراحی برنامه آموزشی، اجرا و ارزشیابی آن جهت اعتلای آگاهی و تغییر رفتار فرد، خانواده، جامعه و کارکنان در سطوح مختلف.

اهداف میانی درس: با توجه به سرفصل های درسی در جدول زیر آمده است.

اهداف رفتاری درسی: متناسب با اهداف میانی در جدول ذیل آمده است.

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
۱	دکتر صاحبی حق	۹۶/۷/۱۸	یادگیری: تعریف، اصول کلی، عوامل موثر در یادگیری؛ تدریس: تعریف، اصول، عوامل موثر در یاددهی (آموزش)؛ مقایسه یادگیری و یاددهی.	۱. یادگیری را در یک سطر تعریف نموده و مفاهیم موجود در آن را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۲. از عوامل موثر در یادگیری پنج مورد را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۳. تدریس را در یک سطر تعریف نماید؛ ۴. از عوامل موثر بر تدریس چهار مورد نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۵. یادگیری و تدریس را در دو مورد مقایسه نماید.	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئو پروژکتور و وایت برد	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)
۲	دکتر صاحبی حق	۹۶/۷/۲۵	تئوری ها و مدل های آموزشی	۱. تئوری و مدل را در سه سطر تعریف نماید؛ ۲. دلایل استفاده از مدل را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۳. نحوه تقسیم بندی تئوری های آموزشی را بیان کند؛ ۴. مدل عمومی تدریس را در ده سطر توضیح دهد؛	دانش و درک تجزیه و تحلیل	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
				۵. نظریه رفتارگرایی را در ده سطر توضیح داده و چهار مورد از کاربردهای آن در روند تدریس را نام ببرد؛ ۶. نظریه‌های شناختی را در ده سطر توضیح داده و چهار مورد از کاربردهای آن در روند تدریس را نام ببرد.							
۳	دکتر صاحبی حق	۹۶/۸/۲	آموزش به کارکنان (بزرگسالان) یادگیری مداوم و مادام العمر (آموزش مداوم)	۱. تفاوت تعریف آموزش برای خردسالان و بزرگسالان را بیان کند؛ ۲. ویژگی‌های فراگیران خردسال و بزرگسال را در شش سطر توضیح دهد؛ ۳. تغییرات طیف شیوه آموزش از خردسالی به بزرگسالی را با ترسیم شکل نشان دهد؛ ۴. مراحل پذیرش یک رفتار جدید را در قالب یک دیاگرام ترسیم نماید؛ ۵. چهار مورد از موانع یادگیری بزرگسالان را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۶. تفاوت‌های یادگیری در گذشته را با زمان حال و آینده مقایسه کرده و در ده سطر توضیح دهند؛ ۷. از اصول یادگیری بزرگسالان ۴ مورد را نام برده و در دوازده سطر توضیح دهد؛	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطة اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
				۸. ضرورت برنامه آموزش مداوم پرستاران را در چهار مورد و هست سطر تشریح نماید؛ ۹. انواع دوره‌های آموزش مداوم را در ده سطر توضیح دهد.							
۴	دکتر صاحبی حق	۹۶/۸/۲	اصول و نکات مهم در آموزش فرد، خانواده، گروه و جامعه	۱. مفهوم فرد، خانواده، گروه و جامعه به عنوان مددجو را در سه سطر توضیح دهد؛ ۲. مشاوره را در دو سطر تعریف نماید؛ ۳. چهار مورد از اصول مشاوره را نام برده و در هشت سطر توضیح دهد؛ ۴. مراحل مشاوره را نام برده و پنج سطر توضیح دهد؛ ۵. جامعه را در یک سطر تعریف نموده و مفاهیم آن را در سه سطر توضیح دهد؛ ۶. هدف از آموزش جامعه را در سه سطر توضیح دهد؛ ۷. نحوه توسعه آموزش در جامعه را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۸. ویژگی ها و نحوه یافتن رهبران جامعه (رهبران عقیدتی) را در چهار سطر توضیح دهد؛	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو و ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس خانم الله‌پویدی، ارائه ترجمه آقای واحدی (صفحات ۴۵۴ تا ۴۵۷)، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
				۹. نحوه تشکیل، وظایف و نقش کمیته بهداشت جامعه را در ده سطر توضیح دهد.							
۵	دکتر صاحبی حق	۹۶/۸/۹	نیازسنجی آموزشی در نظام سلامت	۱. نیاز و تقاضا را در دو سطر تعریف نماید؛ ۲. انواع نیاز را نام برده و در پنج سطر توضیح دهد؛ ۳. اصول نیازسنجی را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۴. مراحل نیازسنجی آموزشی در نظام سلامت را نام برده و در یک صفحه توضیح دهد.	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس آقای باصری، ارائه ترجمه خانم صدایی (صفحات ۴۵۸ تا ۴۶۱)، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)
۶	دکتر صاحبی حق	۹۶/۸/۹	روشهای تدریس: الف) روش های تدریس سنتی : حفظ و تکرار، سخنرانی، روش پرسش و پاسخ سقراطی، روش نمایشی، ایفای نقش، گردش علمی، بحث	۱. هر کدام از روشهای آموزش سنتی را تعریف کرده و نحوه بکارگیری، مزایا و معایب آن را ده سطر توضیح دهد.	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس خانم زاهدی، ارائه ترجمه آقای باصری (صفحات ۴۶۲ تا ۴۶۵)، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
			گروهی، پانل، سمینار، کنگره، ...								
۷	دکتر صاحبی حق	۹۶/۸/۱۶	(ب) روش‌های تدریس مدرن: آموزش انفرادی، روش حل مسئله، استفاده از روش های کنترل از راه دور (آموزش مجازی)، انتخاب و بهره برداری از رسانه ها	۱. هر کدام از روش‌های آموزش مدرن را تعریف کرده و نحوه بکارگیری، مزایا و معایب آن را ده سطر توضیح دهد. ۲. رسانه آموزشی و وسایل کمک آموزشی را در سه سطر تعریف نماید؛ ۳. اهمیت و کاربرد رسانه ها و وسایل کمک آموزشی را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۴. رسانه‌های آموزشی را طبقه بندی نماید؛ ۵. پوستر را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۶. پمفلت، لیفلت، بروشور و فولدر را در ۴ خط توضیح دهد.	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو و ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس خانم صدایی، ارائه ترجمه خانم زاهدی (صفحات ۴۶۶ تا ۴۶۸)، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)
۸	دکتر صاحبی حق	۹۶/۸/۱۶	الف) ارزشیابی آموزشی (مفاهیم، اصول، انواع آن، آزمونها و کاربرد آنها) ب) طراحی و برنامه ریزی یک	۱. مفاهیم اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی را در چهار سطر بنویسد؛ ۲. اهداف ارزشیابی را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۳. انواع ارزشیابی را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو و ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس آقای واحدی، ارائه ترجمه خانم اللهویردی (صفحات ۴۶۹ تا	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه ارزشیابی	
			آموزش (تدوین اهداف، راهبردها، حیطه‌ها، مواد آموزشی، ارزشیابی)	۴. چهار مورد از شاخص‌های آزمون را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۵. چهار مورد از کاربرد نتایج ارزشیابی را بنویسد؛ ۶. طراحی آموزشی را در دو سطر تعریف نموده و مراحل آن را بنویسد؛ ۷. انواع اهداف آموزشی را نام برده و هر کدام را در ۱-۲ سطر تعریف نماید؛ ۸. اهمیت تدوین اهداف آموزشی را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۹. پنج ویژگی یک هدف رفتاری را نام برده و هر کدام را در یک سطح توضیح دهد؛ ۱۰. طبقه بندی اهداف آموزشی از دیدگاه بلوم را در سه حیطه و هر حیطه را در ۵-۸ سطر توضیح دهد.							(۴۷۱)، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	ارزشیابی

شیوه ارزیابی دانشجو:

۱. کنفرانس دانشجویی ۳ نمره (محتوی خوب ۲ نمره، ارائه خوب ۱ نمره، اشکالات املائی و انشایی ۰/۵- نمره)

نکاتی در مورد تهیه اسلایدها:

- ✓ اسلایدها در زمینه روشن با فونت های تیره تهیه شود؛
- ✓ عناوین با فونت B Titr 28 و مطالب داخل اسلاید با فونت B Kodak 28 نوشته شود،

- ✓ حاشیه مطالب تراز شود؛
 - ✓ تا حد امکان از نمودار و تصویر نیز استفاده شود؛
 - ✓ از نوشتن کامل مطلب در اسلاید اجتناب شود، مطالب مهم نوشته شود و دانشجو به زبان خود آنها را توضیح دهد. از روخوانی اسلایدها اکیداً اجتناب شود؛
 - ✓ مطالب کامل کنفرانس با ذکر رفرنس هر پاراگراف جداگانه در یک فایل Word ارائه شود؛
 - ✓ حداقل ۲۵ درصد رفرنس های مورد استفاده باید انگلیسی باشد؛
 - ✓ از آوردن تکراری اسلایدهای همان جلسه یا جلسات قبل اجتناب شود. در صورت لزوم ضروری است بالای اسلاید به تکراری بودن آن اشاره شود و به هنگام ارائه از صرف وقت زیاد روی این دسته از اسلایدها اجتناب شود؛
 - ✓ مدت ارائه کنفرانس ها حداکثر یک ساعت خواهد بود برای رعایت این وقت توصیه می شود کنفرانس حداکثر در ۳۰ اسلاید تهیه شود و برای ارائه آنها حداکثر ۴۵ دقیقه وقت در نظر گرفته شود و ۱۵ دقیقه وقت برای پاسخگویی به سوالات دانشجویان خالی گذاشته شود؛
 - ✓ ضروری است دانشجو یک هفته قبل از زمان ارائه خود فایل پاورپوینت و ورد را به اینجانب ارائه نماید.
۲. ترجمه و ارائه بخشی از کتاب ۳ نمره. دانشجو علاوه بر ارائه فایل ورد ترجمه خود، خلاصه آن را برابر دستورالعمل فوق در فایل پاورپوینت تهیه نموده و حداکثر در ۲۵ دقیقه به دانشجویان ارائه نموده و در ۵ دقیقه آخر به سوالات و ایرادات بقیه دانشجویان پاسخگو خواهد بود. ضروری است دانشجو یک هفته قبل از زمان ارائه خود مطالب را از طریق ایمیل به اینجانب رسال نماید.
- نکته بسیار مهم:** از پذیرش فلش مموری معذوریم لذا ضروری است دانشجو کلیه تکالیف خود را ایمیل نماید و در ارسال کلیه فایل‌های الکترونیکی ضروری است الگوی زیر را در نام گذاری فایل ها رعایت نماید:

نام گذاری فایل باید به زبان انگلیسی باشد و دارای ساختار زیر باشد:

Complete Date + Student name + Subject

مثال : 960704 Sahebi relation of culture and economic

چنانچه دانشجو پاورپوینت های خود را تغییر داده و مجدد به اینجانب ارسال می نماید ضروری است تاریخ ارسال جدید را روی نام فایل بنویسد؛

کلیه فایل هایی که خارج از این قاعده به اینجانب ارسال شود حذف گردیده و حکم عدم ارسال را خواهد داشت؛

ضروری است دانشجو سابقه ایمیل کلیه فایل های ارسالی خود را تا ثبت نهایی نمره درس در برنامه سما روی اکانت خود حفظ نماید.

۳. امتحان میان ترم در پایان کلاس ها: کلیه مطالب ارائه شده در کلاس ۸ نمره (سوالات این قسمت تشریحی خواهد بود)؛

۴. امتحان پایان ترم از کتاب آموزش برای بهداشت پارسى نیا و حکمت ۶ نمره (سوالات این قسمت تستی خواهد بود).

کارآموزی:

- طراحی فلیپ چارت ۵ نمره

- طراحی پمفلت ۳ نمره
- تکمیل طرح درسی ۱ نمره
- اجرا برنامه آموزشی به دانشجویان (۲ نمره)
- اجرا برنامه آموزشی به مددجو، خانواده، یا گروههای جامعه (۵ نمره)
- نقد و ارزشیابی برنامه های آموزشی دانشجویان دیگر (۴ نمره)
- حضور بدون تاخیر و بدون غیبت در کارآموزی ها (۱ نمره)

برنامه کارآموزی :

ارائه کننده	محل	موضوع	تاریخ
دکتر صاحبی حق	دانشکده	امتحان میان ترم نحوه نگارش طرح درسی، تعیین موضوع، تصویب موضوع، تهیه محتوی	۹۶/۸/۲۳ صبح
خانم اللهویردی، آقای باصری، خانم زاهدی	دانشکده	ارائه آزمایشی موضوعات آموزشی به زبان ترکی به دانشجویان	۹۶/۸/۳۰ صبح
خانم صدایی، آقای واحدی	دانشکده	ارائه آزمایشی موضوعات آموزشی به زبان ترکی به دانشجویان	۹۶/۸/۳۰ عصر
	مجتمع دکتر ملک افضلی	مسواک زدن، کشیدن نخ دندان، تغذیه و نقش آن در پوسیدگی	۹۶/۹/۶
	مجتمع دکتر ملک افضلی	خود مراقبتی، شیوه زندگی سالم و بلوغ	۹۶/۹/۱۳
	مجتمع دکتر ملک افضلی	ایدز	۹۶/۹/۲۰
	مجتمع دکتر ملک افضلی	مقاومت آنتی بیوتیکی	۹۶/۹/۲۷

کاهش مصرف نمک قند و شکر و روغن	مجتبع دکتر ملک افضلی	۹۶/۱۰/۳
--------------------------------	-------------------------	---------

منابع اصلی درس (معرفی شده از شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی):

۱- طراحی نظام های آموزشی: تصمیم گیری در برنامه درسی و طراحی برنامه درسی، زفسکی، ای جی، هاشم فر، انتشارات دانش، آخرین چاپ

۲- راهبردها و فنون طراحی آموزشی، لشین، سی بی و پولاک، جی، ورایگلوژت، آخرین چاپ

۳- Bastable, S.B. (Last Edition), Nurse as educator: principles of teaching and learning practice, Boston: Jones & Bartlett Publishers, Last Edition

۴- Billings, D.M. and Halstead, J.A. Teaching in Nursing: A guide for faculty, Saunders, Elsevier, Last Edition

۵- Pollard, A. and Collins, J. Maddock, M. and Sinco, N. Reflective teaching, London: Continuum. Last Edition.

سایر منابع :

۶- امیر تیموری، محمد حسن. طراحی پیام های آموزشی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۹۰.

۷- پارسی نیا- سعید و سیمین حکمت. آموزش برای بهداشت: دستورالعمل آموزش بهداشت در مراقبت های بهداشتی اولیه. تهران: انتشارات چهر، ۱۳۷۱.

۸- حجازی، شیرین. طراحی آموزشی در تدریس. تهران: انتشارات بشری، ۱۳۸۵.

۹- دیدارلو، علیرضا و داود شجاعی زاده و هاشم محمدیان. برنامه ریزی ارتقاء سلامت براساس مدل های تغییر رفتار. تهران: آثار سبحان، ۱۳۸۸.

۱۰- زاهد، عادل و مهران فرج الهی و مهدی معینی کیا و حسین آدمیت. تدریس در کلاس درس: ماهیت، مدل ها و عناصر کیفیت بخشی. تهران: نشر نور علم، ۱۳۹۲.

۱۱- شعبانی، حسن. مهارتهای آموزشی و پرورشی (روشها و فنون تدریس). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها، ۱۳۷۱.

۱۲- صفاری، محسن و داود شجاعی زاده. اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت. تهران: انتشارات سماط، ۱۳۹۳.

۱۳- ملکی، حسن. مقدمات برنامه ریزی درسی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۹۱.

۱۴- Allender, J. A., Spradley B. W. Community health nursing: Concepts and practice, Lippincott Williams & Wilkins, 2001.

مجلات:

آموزش در علوم پزشکی
آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت